

POSTANOWIENIE

Dnia 11 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz

w sprawie **A.W.**

oskarżonego z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 11 lutego 2025 r.

skargi obrońcy oskarżonego

na wyrok Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu

z dnia 8 lipca 2024 r., sygn. akt II Ka 96/24,

uchylający wyrok Sądu Rejonowego w Tarnobrzegu

z dnia 24 stycznia 2024 r., sygn. akt II K 830/21 i przekazujący sprawę temu

Sądowi do ponownego rozpoznania

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić skargę,**
- 2. obciążyć oskarżonego kosztami sądowymi postępowania w przedmiocie skargi,**
- 3. zasądzić od oskarżonego na rzecz oskarżycielki posiłkowej A.K. kwotę 369 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

UZASADNIENIE

A.W. został oskarżony o to, że w okresie od 6 do 11 marca 2020 r. w G., województwa [...], działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry

powziętego zamiaru, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadził Firmę Handlowo - Usługową A. A.K. do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w ten sposób, że zamówił od niej usługę transportową na przewóz towarów na trasie R. – S. o wartości 9.829,91 złotych, której to kwoty nie uiścił, działając na szkodę w/w pokrzywdzonej, którą to wprowadził w błąd co do swojej tożsamości oraz zamiaru uiszczenia należności za zrealizowaną usługę transportową, tj. o przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w Tarnobrzegu, wyrokiem z dnia 24 stycznia 2024 r., sygn. akt II K 830/21, uniewinnił A.W. od zarzuczonego mu czynu.

Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu, pod rozpoznaniu apelacji pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej, wyrokiem z dnia 8 lipca 2024 r., sygn. akt II Ka 96/24, uchylił wyrok Sądu I instancji, przekazując sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Obrońca oskarżonego wniósł w trybie art. 539a § 1 k.p.k. skargę na wyrok Sądu odwoławczego, zaskarżając go w całości i zarzucając:

„I. wydanie wyroku przez Sąd II instancji w sprawie, pomimo że:

- a. w ustawowym terminie wyrok Sądu I instancji nie został skutecznie zaskarżony przez żadną ze stron postępowania;
 - b. apelacja wniesiona wyłącznie przez oskarżyciela posiłkowego reprezentowanego przez profesjonalnego pełnomocnika nie spełniała wymogów formalnych środka odwoławczego wskazanych w art. 427 § 2 k.p.k., tj. nie zawierała uzasadnienia zawartego w *petitum apelacji* zarzutu - naruszenia prawa materialnego - art. 286 k.k.;
 - c. w chwili orzekania przez Sąd II instancji wyrok Sądu Rejonowego w Tarnobrzegu jako wyrok Sądu I instancji pozostawał już prawomocny;
 - d. tym samym brak podstawy prawnej do rozstrzygnięcia przez Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu w dniu 8 lipca 2024 r. w przedmiocie wydania merytorycznego rozstrzygnięcia w sprawie rozpoznania apelacji oskarżyciela posiłkowego od wyroku Sądu I instancji,
- w związku z powyższym w niniejszej sprawie, co do postępowania przed Sądem II instancji zachodzi bezwzględna przesłanka nieważności w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. - orzeczenie II instancji zostało wydane pomimo tego, że postępowanie

karne co do tego samego czynu tej samej osoby zostało już prawomocnie zakończone (...)

II. wydanie przez Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu jako Sądu II instancji orzeczenia kasatoryjnego, pomimo że:

a. Sąd II instancji w uzasadnieniu skarżonego orzeczenia jako podstawę wydania orzeczenia kasatoryjnego wskazał art. 454 k.p.k.;

b. jednocześnie w treści uzasadnienia Sąd II instancji nie oświadczył stanowczo, że zgromadzony materiał dowodowy w sprawie pozwala na przypisanie odpowiedzialności karnej oskarżonemu za przestępstwo zarzucane mu w akcie oskarżenia;

c. przedstawione przez Sąd II instancji twierdzenia w uzasadnieniu świadczą, iż kwestionuje on dokonaną przez Sąd I instancji ocenę materiału dowodowego w sprawie;

d. z opisu stanu faktycznego sprawy zawartego w uzasadnieniu skarżonego orzeczenia wynika, że pozostają istotne okoliczności w sprawie, które wymagają ustalenia w niniejszej sprawie;

e. wbrew temu, Sąd II instancji zaniechał przeprowadzenia uzupełniającego postępowania dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych w sprawie, w tym poprzez oddalenie wniosków dowodowych obrońcy oskarżonego;

w związku z powyższym należy uznać, że w przedmiotowej sprawie nie wystąpiły przesłanki do wydania wyroku kasatoryjnego w oparciu o art. 437 § 2 k.p.k. w zw. z art. 454 k.p.k.”

Podnosząc powyższe, obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi II instancji do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na skargę pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej wniósł o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga nie zasługuje na uwzględnienie.

W świetle aktualnie obowiązujących przepisów postępowania karnego sąd odwoławczy może uchylić zaskarżone orzeczenie i przekazać je sądowi I instancji do ponownego rozpoznania tylko w jednym z trzech przypadków: zaistnienia bezwzględnych przyczyn odwoławczych, konieczności przeprowadzenia na nowo

przewodu sądowego w całości oraz wówczas, gdy wydanie wyroku reformatoryjnego naruszyłoby regułę *ne peius*, wskazaną w art. 454 § 1 k.p.k. (por. art. 437 § 2 k.p.k.).

W niniejszej sprawie orzeczenie Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu, uchylające zaskarżony wyrok Sądu I instancji i przekazujące sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania podyktowane było przekonaniem Sądu II instancji o niesłuszności uniewinnienia A.W. od popełnienia zarzuczonego mu czynu. Sąd *ad quem*, odmiennie oceniając zgromadzone w sprawie dowody, doszedł na ich podstawie do wniosku, że oskarżony popełnił zarzuczony mu czyn z art. 286 § 1 k.k., jednak nie mógł wydać orzeczenia skazującego, gdyż stała temu na przeszkodzie reguła *ne peius* z art. 454 § 1 k.p.k. Z tego względu uchylił wyrok Sądu I instancji, przekazując mu sprawę do ponownego rozpoznania. Podstawa ta mieści się w katalogu przesłanek uchylenia wyroku przez sąd odwoławczy, wymienionych w art. 437 § 2 k.p.k., a więc wydanie wyroku kasatoryjnego w niniejszej sprawie w analizowanym zakresie było dopuszczalne.

Nie oceniając prawidłowości zaskarżonego orzeczenia pod względem merytorycznym (nie jest to bowiem zadaniem Sądu Najwyższego w postępowaniu w przedmiocie skargi na wyrok sądu odwoławczego - por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2021 r., V KS 3/21), należy stwierdzić, że wydając zaskarżony wyrok, Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu nie uchylił treści art. 437 § 2 k.p.k. Przedstawiona przez ten Sąd analiza dowodów, w szczególności polegająca na weryfikacji wyjaśnień oskarżonego w kontekście faktu, że sprzedał on udziały w firmie zaraz po dokonaniu zarzuczonego mu czynu, zbywając je na rzecz obywatela Ukrainy, co uniemożliwiło wierzycielom dochodzenie ich roszczeń oraz zeznań świadka A.K. i konfrontacji zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego z doświadczeniem życiowym mieściła się w granicach wyznaczonych treścią art. 7 k.p.k. i mogła, na tym etapie postępowania, doprowadzić ten Sąd do przekonania o aktualizacji jednej z przesłanek z art. 437 § 2 k.p.k. Sąd Okręgowy doszedł bowiem do odmiennego niż Sąd Rejonowy przekonania, że oskarżony dobrze orientował się w sprawach spółki A., wiedział o jej problemach finansowych i działał z rozmysłem, zaciągając zobowiązania, których nie zamierzał realizować.

Nie sposób zatem uznać, że uchylenie wyroku Sądu I instancji w niniejszej sprawie było efektem naruszenia art. 437 § 2 k.p.k. w zw. z art. 454 § 1 k.p.k.

Jednocześnie w sprawie nie wystąpiło żadne z uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k., w tym sugerowane w skardze obrońcy naruszenie art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k., polegające na wydaniu przez sąd odwoławczy orzeczenia, pomimo że postępowanie karne co do tego samego czynu tej samej osoby zostało już prawomocnie zakończone (*res iudicata*). Nie można zgodzić się z twierdzeniem skarżącego, że wyrok Sądu I instancji był prawomocny, ponieważ nie został skutecznie zaskarżony apelacją pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej, skoro apelacja ta spełniała wszystkie wymogi formalne. Została bowiem wniesiona w ustawowym terminie przez uprawnioną osobę. Sąd odwoławczy, rozpoznając tę apelację, był związany treścią podniesionego w niej zarzutu naruszenia prawa materialnego – art. 286 § 1 k.k. i ten właśnie zarzut rozpoznał, nie wykraczając poza zakres zaskarżenia – jak twierdzi Autor skargi. Sąd Okręgowy już na wstępie swoich rozważań uznał, że „skarżący ma rację, iż zebrany w sprawie materiał dowodowy nie uprawniał Sądu Rejonowego do wydania wyroku uniewinniającego” (str. 7 uzasadnienia zaskarżonego wyroku). Dostrzegł jednocześnie, że powyższe uchybienie było nie tyle rezultatem błędnej subsumpcji zachowania oskarżonego pod normę prawną (art. 286 § 1 k.k.), co raczej nieprawidłowej analizy materiału dowodowego przez Sąd *meriti* – z naruszeniem art. 4, 7 i 410 k.p.k. I choć istotnie, podniesiony w apelacji zarzut prawa materialnego Sąd *ad quem* zinterpretował bardziej jako zarzut naruszenia prawa procesowego, którego następstwem był błąd w ustaleniach faktycznych, w okolicznościach niniejszej sprawy nie sposób uznać, że w ten sposób Sąd Okręgowy wykroczył poza granice zaskarżenia. Dostrzegalna jest przy tym pewna niekonsekwencja skarżącego przy konstruowaniu przedmiotowej skargi. Skoro bowiem, jak twierdzi Autor skargi, nie doszło do skutecznego zaskarżenia wyroku Sądu I instancji i w rzeczywistości wyrok ten się uprawomocnił, to jednocześnie nie powinien formułować w *petitum* wniosku o uchylenie wyroku Sądu II instancji i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Nie znajdując podstaw do uwzględnienia przedmiotowej skargi, Sąd Najwyższy postanowił ją oddalić, o kosztach postępowania orzekając na podstawie art. 636 § 1 k.p.k.

Wysokość kwoty stanowiącej zwrot kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu w przedmiocie skargi, zasądzonej na rzecz oskarżycielki posiłkowej ustalono na podstawie § 18 ust. 1 w zw. z § 17 ust. 3 pkt 6 w zw. z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak we wstępie.

[WB]

[t.n.]